

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
í t é l e t e**

Gfv.VII.30.234/2018/6.

**A tanács tagjai:** Farkas Attila a tanács elnöke  
. Csőke Andrea előadó bíró  
. Gáspár Mónika bíró

**A felperes:**

**A felperes jogi képviselője:** Makay Ügyvédi Iroda

**Az I. rendű alperes:**

**A II. rendű alperes:**

**Az I-II. rendű alperes jogi képviselője:** Kátay és Mrovcza Ügyvédi Iroda

**A per tárgya:** választottbírószági ítélet érvénytelenítése

**Az elsőfokú bíróság neve és a jogerős ítélet száma:**

Fővárosi Törvényszék 9.G.43.818/2017/15.

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** a felperes

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül az alpereseknek együttesen fizessen meg 127.000 (százhuszonhétezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felek és más társaságok, valamint magánszemélyek között 2014. november 18-án Együttműködési Megállapodás jött létre, melynek V.(6) pontja szerint „jelen szerződésből eredő vagy azzal összefüggő jogvitákat, beleértve a szerződés létrejöttének, érvényességének, hatályosságának, megszűnésének és értelmezésének kérdéseit is, a Felek megkísérlik békés úton rendezni. Amennyiben

ez a bármelyik Fél általi írásbeli kezdeményezéstől számított 60 napon belül nem vezetne eredményre, úgy a Felek a jogviták eldöntésére a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Állandó Választottbíróóság kizárólagos eljárásában állapotodnak meg, a rendes bírósági út kizárása mellett. A Választottbíróóság döntése a Felekre nézve végleges és kötelező. A Választottbíróóság saját eljárási szabályzata szerint jár el, az eljárás helye Budapest, nyelve a magyar, az eljáró választottbírák száma három."

- [2] Az Együttműködési Megállapodásból eredő kötelezettsége biztosítékként a felperes több alkalommal, utoljára a 2016. február 5-én kelt Megállapodás 6. pontjában vállalt „személyesen készfizető kezességet” azért, hogy amennyiben az alperesek osztalék címén legkésőbb 2018. december 31-ig nem kapnak meg fejenként 100 millió forintot, úgy ezen határidő leteltét követő 30 napon belül ő fogja ezen összegeket az alperesek részére megfizetni. A felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy a megállapodás megkötését követő 5 munkanapon belül e készfizető kezességvállalását közjegyzői okiratban is megteszi, az alperesek vállalták, hogy a közjegyzői okiratba foglaláshoz szükséges közreműködést a maguk részéről biztosítják. E Megállapodás 7. pontja az alábbiakat tartalmazta: „A jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben az Együttműködési Megállapodás rendelkezései irányadók azzal, hogy annak V/(6). pontjában rögzített Választottbíróósági kikötés, annak valamennyi feltételével együtt a jelen megállapodásból eredő vagy összefüggő jogviták elbírálására is irányadó.”
- [3] A felperes nem tett eleget a szerződés szerint a közjegyzői okiratba foglalás kötelezettségének.

#### **A választottbíróósági eljárás**

- [4] Az alperesek (a továbbiakban: választottbíróósági felperesek) kérték, hogy a választottbíróóság kötelezze az alperest az általuk a keresetlevélhez F/4. alatt csatolt Megállapodás szerinti készfizető kezességvállalás közjegyzői okiratba foglalására, az ott írtak szerint a közjegyzői okiratba foglalt készfizető kezességvállalás felperesek részére történő átadására, és kötbér megfizetésére.
- [5] A felperes (a továbbiakban: választottbíróósági alperes) kérte, hogy a választottbíróóság állapítsa meg hatáskörének hiányát és az eljárást szüntesse meg, illetve hatáskörének fennállása esetén a keresetet utasítsa el.
- [6] A választottbíróóság VB/16119 számú ítéletében kötelezte a választottbíróósági alperest, hogy „a keresetlevélhez F/4. alatt csatolt megállapodás 5. pontja szerinti, készfizető kezesi kötelezettség vállalásának teljesítésére tegyen közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot, és a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatot postai úton, a megérkezés igazolására alkalmas módon küldje meg a választottbíróósági felperesek jogi képviselőjének”. Ezt meghaladóan a választottbíróósági felperesek keresetét elutasította. Rendelkezett a költségek viseléséről, valamint arról, hogy a választottbíróósági

„alperes az ítélet szerinti egyoldalú nyilatkozattételi és átadási kötelezettségének 30 napon belül akként köteles eleget tenni azzal, hogy a nyilatkozatot legkésőbb a határidő lejártának napján (ha a lejárati munkaszüneti napra esik, az azt követő első munkanapon) köteles elküldeni.”

- [7] Az ítélet indokolásban elsőként vizsgálta a hatáskörét. A vita lényegét úgy határozta meg, hogy kötelezheti-e a választottbíróság a választottbíróági alperest egy olyan kötelezettségvállalás teljesítésére irányuló jognyilatkozat megtételére, amelyhez közjegyző közreműködése is szükséges, különös tekintettel arra, hogy a megteendő nyilatkozat kezességvállalással kapcsolatos, és a kezességi jogviszony csak szerződéssel (kezesi szerződés) jöhet létre.
- [8] Kifejtette, hogy a kezesi szerződés érvényes, mert írásba van foglalva [Ptk. 6:416.§ (3) bekezdés]. Utalva a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (Kjt.) 111. § (1) bekezdésére, valamint 112. § (1) bekezdés a) pontjára rámutatott, hogy a közjegyző nemcsak akkor készíthet egyoldalú kötelezettségvállalásról közjegyzői okiratot, ha abból kötelelem keletkezik, hanem e feltétel hiányában is. Nincs akadálya annak, hogy a jogszabály szerinti alakiságoknak megfelelő szerződés szerint fennálló valamely kötelezettség elvállalására tett jognyilatkozatot a fél olyan alakban is megtegye, amely megkönnyíti a kötelezettség végrehajtását a másik fél számára. Nem tartalmaz a Kjt. olyan feltételt, amely az egyoldalú kötelezettségvállalás (jognyilatkozat) közjegyzői okirati alakban való megtételét ahhoz kötné, hogy az egyoldalú jognyilatkozat önmagában is kötelmet keletkeztessen. A választottbíróági alperes vitatott kötelezettségének valódi tartalmát abban látta, hogy a választottbíróági alperes a kezesi szerződésben vállalt kötelezettségének teljesítését vállalja el a közjegyzői okiratra előírt alakiságoknak megfelelően, hiszen ehhez fűződik a közjegyzői okirattal megkönnyített végrehajtás.
- [9] A készfizető kezességi szerződésben vállalt teljesítést kell a választottbíróági alperesnek „megígérnie” a közjegyző előtt oly módon, hogy az közjegyzői okiratba foglalható legyen. Ehhez nem szükséges, hogy a választottbíróság akár a közjegyzőre, akár a választottbíróági felperesekre kötelező határozatot hozzon. A közjegyző kötelezettségeit, illetve a közjegyzői okirat kellékeit meghatározó rendelkezések nem érintik a választottbíróági alperes kötelezettségvállalását.
- [10] A közjegyzői nyilatkozat megtételéhez nem szükséges a választottbíróági felperesek közreműködése sem. Mivel álláspontja szerint egyoldalú jognyilatkozattal eleget lehet tenni a választottbíróági alperes által elmulasztott kötelezettségnek, ezért értelemszerűen fennáll a választottbíróság hatásköre arra is, hogy a kötelezettségvállaló okirat átadására is kötelezze a választottbíróági alperest.

#### **A felperes keresete, az alperesek ellenkérelme**

- [11] A választottbíróági alperes (a továbbiakban: felperes) a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (Vbt.) 55. § (1) bekezdés d) pontjának, valamint az 55. § (2) bekezdés a) pontjára hivatkozva benyújtott keresetében kérte a választottbíróági ítélet részleges érvénytelenítését a kezesi kötelezettségvállalás teljesítésével, valamint a választottbíróági díj megfizetésével kapcsolatban.
- [12] Állította - egyebek mellett -, hogy nem volt helye választottbíróági eljárásnak, mert a felek az eljárás tárgyáról nem szabadon rendelkeztek [Vbt. 3. § (1) bekezdés b) pont]. Az első kereseti kérelem vonatkozásában úgy hozott ítéletet a választottbíróság, hogy arra nem rendelkezett hatáskörrel. A felek nem egyoldalú kötelezettségvállalás megtételéről rendelkeztek, hanem a közjegyző aktív részvételét igénylő, közjegyzői okiratba foglalt kezesi szerződés megkötéséről. A választottbíróság ítélete a közjegyzőre nem állapíthatott volna meg kötelezettséget. A közjegyzői okiratba foglalt kezesi szerződés megkötésére irányuló szerződés létrehozására a közjegyző bevonásával, közjegyzői okiratba foglaltan csak meghatározott feltételek teljesülése mellett lett volna lehetőség.
- [13] A választottbíróság a hatáskörén túlterjeszkedett. Olyan kérdésben döntött, amelynek megítélésére hatáskörrel nem rendelkezett.
- [14] A választottbíróági felperesek (a továbbiakban: alperesek) kérték a kereset elutasítását. Álláspontjuk szerint nincs lehetőség az ítélet részbeni érvénytelenítésére. A felek választottbíróági szerződése kiterjedt a jogvitás ügyre. A felperes a kötelezettség elvállalásának közjegyzői okiratba foglaltatásával kapcsolatos kötelezettség, valamint a közjegyzői okirat átadásának elmulasztásával az alperesek jövőbeni, a közjegyzői út igénybevételeivel járó jogérvényesítését próbálja ellehetetleníteni.

### **Az elsőfokú bíróság határozata**

- [15] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.
- [16] Az ítélet indokolásában rögzítette, a választottbíróági ítélet indokolásában megállapította, hogy a felek között létrejött a választottbíróági szerződés. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az állam bíróságának döntési jogosultsága csak az alaki jogviszonyban gyakorolható eljárási jogok érvényesíthetőségére, érvényesíthetőségének kikényszerítésére, illetve a teljesítendő eljárási kötelezettségek megtartatására korlátozódott. Ezen túl egy érvénytelenítési per bírósága kérelemre akkor avatkozhat a felek alaki jogviszonyának tartalmába, ha a kár a keletkezése, akár az eredménye a felek egyébként autonóm jogviszonyán túlmutatna, a közösségre is kiható nem kívánt következménnyel járna.
- [17] A Vbt. 55. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott érvénytelenítési ok akkor áll fenn, ha a választottbíróági döntés a felek relatív hatályú jogviszonyában olyan jogvitát bírált el, amelynek megítélésére a választottbíróági szerződéssel a

választottbíráskodást a felek nem jogosították fel. A választottbíráskodási szerződés hatályának, alkalmazhatósági körének megítélhetőségénél a felek rendelkezési joga szabta meg a határt. A választottbíráskodási szerződés lényeges eleme volt a választottbíráskodás határozott kikötésén túl az is, hogy megnevezték, milyen szerződéses jogviszonyukból származó jogvitájukat kívánták a választottbíráskodás elé utalni.

[18] A választottbíráskodási szerződés feljogosította az alpereseket a választottbíráskodási kereset benyújtására. Az érvényesített jog elbírálására a választottbíráskodás jogosult volt, az eljárás megindítása megfelelt a választottbíráskodási szerződésnek. A választottbíráskodási szerződés által megszabott határon túl a választottbíráskodás eljárási cselekményt nem végzett, a döntése a szerződéssel reá ruházott jogának megfelelően a szerződéses jogvitát oldotta fel. Az ítélet érvénytelenítése ezért a Vbt. 55. § (1) bekezdés d) pontja alapján eredményesen nem volt kérhető.

[19] A bíróság kifejtette, hogy a Vbt. 55. § (2) bekezdés a) pontjában található érvénytelenítési ok akkor áll fenn, ha a vita tárgyából adódóan a jogvita rendezését a törvényhozó hatalom nem engedte elvonni az állam bíróságától. Az érvénytelenítési ok jelentése, hogy akár a jogalanyiség, akár az érvényesített jog jellege folytán az állam törvényhozó hatalma nem engedte át a jogvita rendezés lehetőségét a polgári jogi szolgáltatások körébe tartozó választottbíráskodásnak. Ez az érvénytelenítési ok az állam rendelkezési jogának sérelmét nyilvánítja ki, nem pedig a felek magánjogi jogviszonyán belüli jogsérelmeket nevezi meg.

[20] A perben azt kellett értékelni, hogy a felek választottbíráskodási szerződése alapján a keresettel érvényesített jog megítélésének joga valóban választottbíráskodási útra tartozott-e.

[21] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a választottbíráskodás nem olyan kötelezettség teljesítésére kötelezte a felperest, amely a közjegyző és az alperesek terhére is kötelezettség előírásával járt volna. Az ítélet a felek kötelmi jogi jogvitáját úgy bírálta el, hogy tényként állapította meg a kezességvállalási szerződés korábbi létrejöttét. A választottbíráskodási útra tartozó jogvita alapján az alperesek választottbíráskodási felperesként nem kezési szerződés jövőbeni létrehozását követelték.

[22] A választottbíráskodási szerződés értelmezéséből megállapítható, hogy a jogvita feloldásához vezetően megítélt jog felett a felek szabadon rendelkezhettek. A választottbíráskodási eljárás nem egy polgári nemperes eljárást, azaz az úgynevezett közjegyzői okiratszerkesztési eljárást helyettesítette. A választottbíráskodási szerződés egyértelműen rendelkezett arról, hogy a kötelmi jogviszony alapján megnevezett jog a választottbíráskodás előtt keresettel érvényesíthető. A választottbíráskodási ítéletben nincs olyan ténymegállapítás, amely arra utalt volna, hogy e döntés közjegyzői okiratba foglalt kezességi szerződést kívánt volna létrehozni, létrehozatni. A választottbíráskodás az ítéletével a

közjegyzőt közreműködésre nem kötelezte. Az ítélet határozottan és egyértelműen kinyilvánította az előírt kötelezettség tartalmát.

- [23] A kötelezettségvállalás teljesítéséről rendelkező megállapodás értelmezésének joga a választottbírást illeti meg. A választottbírást nem kötelezte a közjegyzőt okirat szerkesztésére, és az ítéletből az sem következik, hogy az alpereseket kötelezte volna közjegyzői okiratba foglalt szerződés megkötésére, hiszen való tényként azt vette figyelembe, hogy már létrejött a felek között a kezesi szerződés.
- [24] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes terhére megállapított és előírtan tanúsítandó magatartás kellő pontossággal és konkrétsággal meghatározott.

### **Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [25] A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a választottbírási ítélet részbeni érvénytelenítését. Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását.
- [26] Állította a Vbt. 3. § (1) bekezdés b) pontjának, 55. § (1) bekezdés d) pontjának vagy a (2) bekezdés a) pontjának megsértését.
- [27] Kifejtette, hogy a választottbírási ítélet rendelkező részének első fele a felperest közjegyzői okirati formában történő nyilatkozattételre kötelezte. A nyilatkozattételről a felek nem, kizárólag a felperes rendelkezhet szabadon. A közjegyzői okirati formáról egyik fél sem rendelkezhet szabadon, hiszen egyikük sem jogosult közjegyzői okiratot készíteni.
- [28] A választottbírási eljárás megindíthatósága tekintetében hivatkozott egy tanulmányra, s az ott kifejtettek alapján állította, hogy nincs meg a felek korlátlan rendelkezési joga a kérdésben, mert egy közjegyzőnek kell eljárnia ahhoz, hogy a kötelezettségvállalás teljesüljön. Minden olyan esetben, ahol az eljárás tárgya tekintetében a felektől független, harmadik személy szükséges a kötelezettség teljesítéséhez, nem beszélhetünk az eljárás tárgya feletti szabad rendelkezésről. Mivel a Vbt. 3. § (1) bekezdés a)-c) pontjai a tényállási elemek együttes meglétét követelik meg, már egyetlen tényállási elem hiánya is azt a következményt vonja maga után, hogy a jogvita választottbírási útra nem tartozik.
- [29] Az ítélet nem tartalmaz semmilyen érvelést arra nézve, hogy a fenti érvek ellenére miért kell az eljárás tárgya tekintetében a felek rendelkezési jogát korlátozásmentesen szabadnak tekinteni. A jogerős ítélet tehát tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felek a per tárgyával szabadon rendelkezhetek, ezért ellentétes a Vbt. 3. § (1) bekezdés b) pontjával. A jogvita ezért nem tartozott választottbírási útra.
- [30] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben kérték a jogerős ítélet hatályában való fenntartását. Hangsúlyozták, hogy részbeni érvénytelenítésnek nem lenne helye.

## **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [31] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a polgári perrendtartásról szóló 1953. évi III. törvény (rPp.) 275. § (2) bekezdése szerint.
- [32] A felperes felülvizsgálati kérelmét arra alapította, hogy azért nem állt fenn a választottbíróság hatásköre az eljárás lefolytatására - és ezért kell érvényteleníteni az ítéletet a Vbt. 55. § (1) bekezdés d) pontja, illetve a (2) bekezdés a) pontjára hivatkozással -, mert a felek a választottbírósági ítélet tárgyát képező kérdésre vonatkozóan az eljárás tárgyról nem rendelkezhettek szabadon [Vbt. 3. § (1) bekezdés b) pont]. Állította, hogy a nyilatkozattételre vonatkozóan csak ő rendelkezhetne szabadon, az alperesek nem.
- [33] A Kúria álláspontja szerint a felperes tévesen értelmezi a Vbt. 3. § (1) bekezdésének b) pontját. Az eljárás tárgyról való rendelkezés kizárásáról akkor van szó, ha objektív okok miatt kizárt az, hogy a felek a jogvitájuk elbírálását eltérítsék az állam bíróságától. Ily módon például nem rendelkezhetnek szabadon a felek a Vbt. 4. §-ában meghatározott eljárásokban, valamint a cégnyilvántartással kapcsolatos eljárásokban, és nem lehet a csőd- vagy a felszámolási eljárást sem választottbírósági útra terelni. Nem tekinthető azonban az eljárás tárgyról való rendelkezés kizárásának az, hogy ha a felek választottbírósági eljárás hatálya alá eső szerződésükben az egyik fél részére írtak elő valamilyen kötelezettséget, amelyet nyilvánvalóan csak az egyik fél tud és köteles teljesíteni.
- [34] Mivel a felperes által vállalt nyilatkozat közjegyzői okiratba foglalása őt terheli, s ez az eljárás tárgya, csak az ő vonatkozásban kell vizsgálni, rendelkezhetett-e arról, hogy a közjegyzői okiratba foglalással kapcsolatos nyilatkozatával kapcsolatos jogvita elbírálása választottbíróság hatáskörébe tartozzon. A Kúria álláspontja szerint ez nem volt kizárt.
- [35] Tévesen hivatkozott a felperes arra is, hogy a közjegyzői okirati formáról egyik fél sem rendelkezhet szabadon, hiszen egyikük sem jogosult közjegyzői okiratot készíteni. A felperes ugyanis nem a közjegyzői okirat készítését vállalta a Megállapodásban, hanem azt, hogy a készfizető kezességi nyilatkozatát közjegyzői okiratba foglaltatja. Közjegyzői okiratot közjegyző készíthet, s a közjegyző, amennyiben az nem ütközik jogszabályba, mint jogi szolgáltatást végző (Kjt. 1. § (1) bekezdés) köteles a fél nyilatkozatát közjegyzői okiratba foglalni, ha erre megbízást kap [Kjt. 1. § (2) bekezdés].
- [36] A fentiekből következően a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

## **Záró rész**

- [37] A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesek felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely a jogi képviselőjükkel felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.
- [38] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg ítéletét.

Budapest, 2018. december 4.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k.  
előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: